

Tahkim Tercihii: Stratejik Bir Karar

Inside Arbitration | Vardar Şanlı

Bu Sayıda Neler Var:

Tahkim hangi durumlarda doğru uyuşmazlık çözüm yoludur, hangi durumlarda değildir?

Tahkim sürecinde ilk stratejik karar

Tahkim, ticari sözleşmelerde çoğu zaman stratejik bir tercih niteliği taşımaksızın standart bir sözleşme hükmü olarak düzenlenmektedir. Bir uyuşmazlık doğduğunda ise taraflar, gerçekten doğru bir uyuşmazlık çözüm merci olup olmadığını yeniden değerlendirmeden tahkimi bağlayıcı bir uyuşmazlık çözüm yolu olarak benimsemektedir.

Oysa tarafların tahkim iradesi sadece uyuşmazlığın nasıl çözüleceğini değil; aynı zamanda ne kadar sürede, hangi maliyetle ve ne ölçüde icra edilebilir bir şekilde çözüleceğini de belirlemektedir.

Tahkim; tarafsızlık, esneklik ve sınır ötesi icra kabiliyeti gibi nitelikleriyle cazip görünse de, bu özellikler her uyuşmazlık bakımından aynı etkiyi yaratmamakta ve bazı durumlarda tahkimin dezavantajları, sağladığı faydaların önüne geçebilmektedir.

Arbitration is a procedure in which a dispute submit the dispute to a person called an **arbitrator**. An arbitrator decides in arbitrating disputes in a neutral manner. This procedure is called arbitration.

Tahkim Her Zaman Uygun Çözüm mü?

Esasında tahkim, icra edilebilirliğin birden fazla ülkede önem kazandığı, gizliliğin taraflar açısından kritik olduğu veya uyuşmazlığın teknik uzmanlık gerektirdiği hâllerde etkili bir çözüm yoludur. Buna karşılık; acil ve zorlayıcı geçici tedbirlerin önem arz ettiği, uyuşmazlığın birden fazla tarafı bulunmasına rağmen tahkim anlaşmasının tarafların tamamı tarafından akdedilmediği ya da maliyet hassasiyetinin esneklik ve tarafsızlığın sağladığı avantajların önüne geçtiği hâllerde tahkim ideal bir seçenek olmayabilir. Unutulmamalıdır ki tahkim, sanılanın aksine her zaman daha hızlı ya da daha ucuz bir uyuşmazlık çözüm yolu değildir. Özellikle karmaşık uyuşmazlıklarda, süre ve maliyet bakımından tahkim yargılaması devlet mahkemelerindeki yargılamayla yarışır hâle gelebilmektedir.

“

“Kanun uyarınca tahkim, taraf iradesinin ürünüdür; zorla dayatılamaz”

Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi
Volt Information Sciences, Inc. v. Board of Trustees of
Stanford University, 489 U.S. 468 (1989)

”

VARDAR | ŞANLI

Akılda Tutulması Gerekenler

Tahkim tercihinde taraflar, sözleşme ilişkisinin maddi değeri ve üstlendikleri sorumlulukların niteliğini de dikkate almalıdır. Örneğin bir para borcunun alacaklısı için, görece düşük meblağlı alacağın yargılama süreçleri şeffaf ve hızlı bir ülkenin yerel mahkemelerinde takip edilmesi, tahkime kıyasla daha hızlı ve daha etkili sonuç verebilir.

Tahkim, kendiliğinden seçilen bir yol değil; bilinçli bir stratejik tercih olmalıdır. Sürecin başında yapılacak kısa bir analiz, ileride doğabilecek usul belirsizliklerini ve icra risklerini önemli ölçüde azaltır.

